

Nem tisztul a helyzet a gázszerelések területén, mert:

1. Esetenként lassan készülnek el a tervfelülvizsgálatok és főleg nehezen születnek meg a kéményseprő nyilatkozatok, ami a tervezők és a szerelők számára rendkívül hátrányos, de főleg a felhasználókkal szemben elfogadhatatlan körülmény;
2. Gyakran előfordul, hogy a szerelő jóváhagyott terv nélkül kezdi el az egyébként tervköteles kivitelezést és jobb esetben a tervező utólag dokumentálja az elkészült munkát;
3. Nem ritka, hogy a szerelő a tervtől eltérő megoldást alkalmaz a kivitelezés során, amit a gázszolgáltató műszaki-biztonsági ellenőre elvtelenül, tervező jóváhagyása nélkül is elfogad, sőt ő is támaszt külön követelményeket;
4. Sokan „rosszul értelmezik” az egyszerűsített készülékcsere eljárás feltételrendszerét és akkor is annak feltűntetve végzik el a korszerűsítést, ha a körülmények nem felelnek meg a jogszabályban rögzített feltételeknek.

A fent felsorolt szabálytalanságok tipikus példák, de az üzemeltetés során nem feltétlenül okoznak biztonsági kockázatot, feltéve, hogy az üzembehelyező szakmai felelősségének teljesen tudatában adja át a berendezést az üzemeltetőnek. Anyagi felelősséggel tartozik azonban egy esetleges későbbi ellenőrzés által feltárt szabálytalanságok megszüntetéséért, akkor is, ha az üzembiztonság egyébként nem forog veszélyben. Súlyosabb megítélés alá esik a szabálytalanság, ha veszélyezteti az üzembiztonságot, vagy közvetlenül balesetet is okoz.

Nem tisztul a kép, mert a kialakult gyakorlat megszüntetéséért tett próbálkozások sikertelennek bizonyultak.

Nem kis mértékben azért, mert a szabálytalanságok felderítésében, a felelősök megnevezésében, a számonkérésben, úgy tűnik, senki sem érdekelt, vagy legalább is, akinek az ellenőrzésre jogi lehetősége lenne, kapacitáshiányra hivatkozva nem él ezzel a lehetőséggel.

Ennek a helyzetnek elsősorban a felhasználók látják kárát, de jelentős az a kár is, amit ez a szakma egészének megítélésében eredményez, benne a szakmailag igényes munkát végző, tisztességes résztvevőket sújtó, konkrét piaci hátránnyal.

A korábbi szabályozási kísérletek többsége azért sem hozhatott kielégítő eredményt, mert azok mindig csak egy konkrét probléma megoldását tűzték ki célul, anélkül, hogy ennek a rendszerszintű feltételeit figyelembe vették volna. Jó példa erre a műszaki-biztonsági felülvizsgálatok végzését szabályozó 12/2012.(VII.20.) NGM rendelet hosszú viták után megszületett, 2014 óta hatályos módosítása. A lakosság tehermentesítését célzó módosítás – kimondhatjuk – nem érte el a célját, ugyanis a felhasználók többsége még a számukra ingyenessé tett felülvizsgálatot sem rendeli meg, annak ellenére, hogy ez elvileg az ő érdekeit szolgálja. Tény emellett, hogy a felülvizsgálatot végző gázszolgáltató meg éppen ellenérdekelt, hiszen a feladat az ő kapacitásukat terheli. Éppen ezért nem is szorgalmazzák. Arról nem is

beszélve, hogy 10 évenként ellenőrizni egy berendezésnek az állapotát és rendeltetésszerű használatát még elvileg sincs értelme. Sokkal eredményesebb lenne, ha az egyébként is kötelező rendszeres karbantartást kérnék számon a felhasználtól.

Jogi szabályozás tehát van, talán túl sok is. Ami nagyon hiányzik, az a jogszabályok betartásához szükséges feltételek rendszerszintű összehangolása és emellett a be nem tartását „büntető” jogkövetkezmények érvényesítése, a felelősök indokolt felelősségre vonása.

A kiindulási alap a rendezett jogi szabályozás. Ez a gázfelhasználó berendezések létesítését és üzemeltetését szabályozó rendeletekről nem mondható el.

A szakmának évek óta nem sikerült elérni a jogalkotóknál, hogy a gázszakmai, az építésügyi (OTÉK) és a kéményseprő-ipari szabályozást összehangolják. E nélkül az eltérő érdekeket érvényesítő jogszabályok csak az egymásra mutogatás lehetőségei maradnak.

A jogi szabályozás másik hibája éppen a túlszabályozás, aminek egyenes következménye, hogy egyre növekszik az egyes folyamatok szereplőinek száma, vagyis a bürokrácia és vele a feladatok végrehajtásához szükséges időtartam. A túl sok szereplő között a felelősség is megoszlik, ami viszont az esetleges számonkérést teszi lehetetlenné. A felesleges szabályok emellett növelik a feketemunkát, és ezzel növelik a biztonsági kockázatot.

A fentiekre való hivatkozással a MÉGSZ elnöksége minden lehetséges fórumon, már korábban is élt javaslattevői jogával, **most azonban a konkrét tervezési-szerelési folyamat túlszabályozottságának megszüntetésére kíván javaslatot tenni,** azzal a céllal, hogy a folyamatok átfutási idejét rövidítse és egyúttal egyértelművé tegye az egyes tevékenységekért felelősök személyét.

A javaslat lényege: A létesítési folyamatból zárjuk ki azokat a szereplőket, akik esetenként ellenőrzésnek nevezett párhuzamos tevékenységet végeznek, főleg akkor, ha a feladatok elvégzéséért a másik szereplő egyébként is teljeskörű, számon kérhető felelősséggel tartozik.

1. A tervezéssel kapcsolatos javaslat

Azokat a terveket, amelyek nem teszik szükségessé a mérő áthelyezését, cseréjét, vagy átmeneti leszerelését, ne kelljen az engedélyeshez benyújtani tervfelülvizsgálatra.

A tervezői jogosultsággal rendelkező szakembertől elvárható az összes szükséges szakmai ismeret mellett a jogszabályok ismerete és helyes alkalmazása is, az elkészített tervekért személyileg felelősséggel tartozik. Tehát a szakmai és erkölcsi elvárások mellett anyagilag is érdekelt a kifogástalan tartalmú és színvonalú terv elkészítésében. Nem mondható el ez az engedélyes tervfelülvizsgálójáról, hiszen ő nem felel a terv műszaki színvonaláért, csak a biztonsági előírások betartását köteles ellenőrizni. A felelősség továbbra is a tervezőt terheli. A tervfelülvizsgálónak nem is érdeke az esetleges hibák feltárása, de gyakorlatilag nincs abban a helyzetben, hogy ilyen mélységű ellenőrzést végezzen, hiszen sem a helyszínt sem a megrendelő igényeit nem ismeri.

A gázterv engedélyes általi felülvizsgálatára tehát a gázmérő cseréjét, vagy áthelyezését is igénylő átalakítás esetében van szükség. A gázmérő ugyanis a gázengedélyes illetékességi körébe tartozik. Egyéb vonatkozásban „csak” szolgáltató.

2. A kivitelezési-szerelési munkával kapcsolatos javaslat

A kivitelező minden helyszíni szerelési munka megkezdését legyen köteles bejelenteni az illetékes gázengedélyesnek. Ezzel lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szolgáltató tudomást szerezzen egy fogyasztói helyen történő munka megkezdéséről és egyúttal a helyszíni munka számára jogszabályban előírt ellenőrzési lehetőségéről.

Ez az ellenőrzés nem csak a kivitelezési munka szakszerűségére és a biztonsági előírások betartására kell kiterjedjen, hanem a munkavégzés jogszerűségére a jogosultság szempontjából is.

Remélhetőleg az eddigi gyakorlattól eltérően ezzel a lehetőséggel a szolgáltató gyakrabban fog élni, elősegítve ezzel a feketén (jogosult nevében) végzett szerelések csökkenését is. Feltéve, hogy a szabálytalan munkavégzésért felelősökkel szemben megfelelő büntetés kiszabását kezdeményezik. (Pl. szerelői jogosultság felfüggesztése, bűnvádi feljelentés.)

3. A műszaki-biztonsági ellenőrzés kérdése

A tervköteles, de tervfelülvizsgálat nélkül végzett kivitelezői munka műszaki-biztonsági ellenőrzését, a kivitelező kérésére, ne a gázszolgáltató alkalmazottja, hanem a tervet készítő tervező végezze.

A tervező is birtokában van mindazon ismeretnek, ami az ún. gázmeostól elvárt, az ellenőrzéshez szükséges feltételeket eddig is a szerelő biztosította. A javaslattal egyszerűsödne a kivitelezés során esetenként szükségessé váló tervmódosítások átvezetése is. A megvalósított rendszert tartalmazó D-tervet a tervező nyújtja be a gázszolgáltatónak.

A megvalósított rendszer műszaki-biztonságáért a tervező és a kivitelező egyaránt felel a felróható szabálytalanság vagy hiba jellegének megfelelően. Más szereplő nem. A tervező ilyen módon történő közreműködése növeli ugyan a tervezési költséget, de ez bőven megtérül a tevékenység átfutási idejének rövidülésével.

4. A műszaki-biztonsági felülvizsgálatot érintő javaslat

A tapasztalatok szerint a kötelező, de az egyetemes fogyasztásra jogosultak számára ingyenessé tett felülvizsgálat kialakult rendje alkalmatlan a felhasználói berendezés üzembiztonságának fenntartására.

Javasoljuk ezért, hogy ebben e körben töröljük el a most 10 évenként elvégzendő felülvizsgálatot. Helyette viszont a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó szakember, a 2 évenként esedékes égéstermék-elvezető ellenőrzésével együtt ellenőrizze, hogy az üzemeltető elvégeztette-e a berendezésének, számára szintén kötelezően előírt karbantartását. Egyértelművé kell tenni egyúttal, hogy a felhasználói berendezés karbantartása ki kell terjedjen annak egészére, a biztonságos üzemvitelt befolyásoló összes feltételre (égésilevegő-ellátás, égéstermék-elvezetés, gáztömörtség is), amelyet a karbantartási jegyzőkönyvben a karbantartó felelősen dokumentál .

Meggyőződésünk, hogy a fenti módosítások nem veszélyeztetik az üzembiztonságot, különösen akkor, ha az arra jogosult szervezetek a feltárt szabálytalanságok, a felelőtlenül, szakszerűtlenül végzett munka felelősei ellen a megfelelő eljárást kezdeményezik. El kell érni, hogy minden résztvevő tisztában legyen a saját felelősségével és azzal, hogy a felelőtlenül végzett munka nem marad következmények nélkül.

A javaslattervezetünk pontosítása, javítása érdekében, kérjük, írja meg véleményét, javaslatát 2017 június 30-ig a gmbusz@megsz.hu címre!
Illetve kommentben itt is várjuk a hozzászólásokat, véleményeket, javaslatokat.

2017. május 23.

a MÉGSZ elnöksége

{comments on}